

Sygn. akt I C 227/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący – SSR Lidia Kopczyńska

Protokolant - Patryk Burdecki

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2015 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa T. G. (1)

przeciwko J. A.

o zapłatę

orzeka

I. powództwo oddala;

II. nakazuje ściągnąć od powoda T. G. (1) na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Ciechanowie) kwotę 106,91 zł (sto sześć złotych dziewięćdziesiąt jeden groszy) tytułem zwrotu sum budżetowych;

III. zasądza od powoda T. G. (1) na rzecz pozwanego J. A. kwotę 2609,41 zł (dwa tysiące sześćset dziewięć złotych czterdzieści jeden groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 227/13

UZASADNIENIE

Powód T. G. (1), reprezentowany przez radcę prawnego R. G., w pozwie złożonym w dniu 7 lutego 2013 r. wnosił o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i zasądzenie od pozwanego J. A. na jego rzecz kwoty 3064,25 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 5 grudnia 2012 r. Ponadto powód wnosił o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska powód podniósł, że sprzedał pozwanemu w ramach prowadzonej przez siebie działalności rolniczej pszenicę za kwotę 31064,25 zł. Na taką kwotę wystawił fakturę, w której został określony termin płatności należności. Po upływie określonego na fakturze terminu zapłaty, powód wezwał pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia. Pozwany wypłacił powodowi kwotę 28000 zł. Dochodzona pozwem suma stanowi różnicę pomiędzy: kwotą 31064,25 zł z faktury, a już wypłaconą przez pozwanego kwotą 28000 zł.

Zarządzeniem z dnia 26 lutego 2013 r. Sąd uznał, iż brak jest podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym (zarządzenie k. 12 akt).

Pozwany J. A., reprezentowany przez radcę prawnego K. P., wnosił o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych

Pozwany wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą polegającą na mieleniu zboża dostarczanego przez rolników. Pozwany przyznał, że 20 listopada 2012 r. strony zawarły ustną umowę na mocy której powód miał dostarczyć pozwanemu 150 ton pszenicy paszowej. W dniach: 21 listopada 2012 r. i 22 listopada 2012r. powód osobiście dostarczył pierwszą partę zboża w ilości 30,5 tony. Ostateczna cena dostarczonego zboża miała być ustalona przez strony po pobraniu przez pozwanego próbek dostarczonego przez powoda zboża i na tej podstawie ustalenia jakości dostarczonego towaru. Przeprowadzone badania wykazały, że zboże nie spełnia uzgodnionych parametrów m. in. co do zapachu, poziomu fuzarium, który był zbyt wysoki i obecności pasożytów w tym trojszczyka. O stwierdzonych wadach powód został przez pozwanego zawiadomiony pisemnie. Powód nie dostarczył kolejnej partii zboża. Pismem z dnia 12 grudnia 2012r. powód wezwał pozwanego do wykonania umowy i dostarczenia zboża bez wad, a także poinformował, że za dostarczone 30,5 t zboża zapłaci kwotę o 100 zł/t niższą od umówionej ze względu na stwierdzone wady towaru. Kwota należna pozwanemu za dostarczone zboża została wypłacona powodowi w wysokości 28000 zł tj. niższej od uzgodnionej, ale odpowiadającej wartości dostarczonego towaru (odpowiedź na pozew k. 20-22 akt).

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany J. A. prowadzi działalność gospodarczą pod nazwą J.. Pozwany zajmuje się skupem zboża, z którego następnie produkowane są odpowiedniej klasy mąki. Z pozostałości powstałych w wyniku przemiału zboża jest produkowana pasza i otręby (dowód: zeznania pozwanego J. A. k. 43-44 akt).

Powód i pozwany zawarli jesienią 2012r. ustną umowę. W ramach tej umowy powód miał dostarczyć pozwanemu 150 ton pszenicy paszowej. Ustalona cena wynosiła 970 zł za tonę zboża. W dniach: 21 listopada 2012 r. i 22 listopada 2012r. powód osobiście dostarczył pierwszą partę zboża w ilości 30,5 tony (dowód: potwierdzenie przyjęcia pszenicy k. 8 akt).

Z dostarczonej pszenicy zostały pobrane próbki do badań jakości zboża. Przeprowadzone badania wykazały, że zboże nie spełnia uzgodnionych parametrów m. in. co do zapachu, poziomu fuzarium, który był zbyt wysoki i obecności pasożytów w tym trojszczyka i rozkruszka (dowód: raport kontroli k. 27-28 akt).

O stwierdzonych wadach powód został przez pozwanego zawiadomiony pisemnie. Od tego momentu powód nie dostarczył kolejnej partii zboża. Pismem z dnia 12 grudnia 2012r. powód wezwał pozwanego do wykonania umowy i dostarczenia zboża bez wad, a także poinformował, że za dostarczone 30,5 t zboża zapłaci kwotę o 100 zł/t niższą od umówionej ze względu na stwierdzone wady towaru (dowód: pismo k. 30 akt).

Powód nie dostarczył pszenicy w ilości wcześniej uzgodnionej (bezsporne).

Z tytułu dostarczonej pszenicy powód wystawił fakturę na kwotę 31064,25 zł (dowód: faktura k. 7 akt).

Pozwany za dostarczoną pszenicę zapłacił powodowi 4 stycznia 2013 r. kwotę 28014 zł i odmówił zapłaty pozostałej kwoty ze względu na złą jakość zboża (bezsporne).

Na rynku skupowym produktów rolnych nie obowiązują ceny urzędowe, a więc producent płodów rolnych może dowolnie wybrać zakład prowadzący skup. Jednakże dla każdego produktu rolnego obowiązują normy jakościowe surowca, które mają wpływ na ustalaną cenę. Po dostarczeniu zboża pobierane są jego próbki w celu ustalenia parametrów. Po ocenie laboratoryjnej ustalana jest cena zboża – odpowiednia do jego jakości. Umówiona cena przed badaniem laboratoryjnym jest ceną wyjściową, która może ulec zmianie po zapoznaniu się z dostarczonym towarem i jego analizą laboratoryjną. Dostarczone przez powoda zboże było przeciętnej jakości. Zboże nadawało się jako komponent do pasz treściwych i otrębów pszennych. Pszenica nie nadawała się do produkcji mąk pszennych. Za 30,5 ton pszenicy powód żądał kwoty po 970 zł za tonę, a licząc łącznie z VAT 31064,25 zł. Pozwany zapłacił powodowi kwotę 28014 zł co daje kwotę 918,49 zł za tonę. W 2012r. firma pozwanego wypłacała rolnikom średnio po 890 zł za 1 tonę pszenicy. Tym samym cena zapłacona przez pozwanego powodowi za dostarczoną przez niego pszenicę była wyższa od średniej (dowód: opinia biegłego W. N. k. 79-99, 127-129, 165-166 akt).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o złożone dokumenty do akt sprawy: kserokopie, faktury k. 7 akt, dowodu przyjęcia k. 8 akt, pism stron k. 9-10, 30-32 akt, raport kontroli k. 27-28 akt, zeznań świadków T. G. (2) k. 57-58 akt, B. L. k. 58-59 akt, opinię biegłego z zakresu rolnictwa W. N. k. 79-99, 127-129, 165-166 akt oraz dowód z przesłuchania stron: powoda T. G. (1) k. 42-43, 194 akt i pozwanego J. A. k. 43-45, 194-195 akt.

Sąd uwzględnił dołączone do akt dokumenty. Autentyczność i treść dokumentów nie była kwestionowana przez strony i nie budziła również wątpliwości Sądu. Przedłożone dokumenty rzeczywiście były sporządzone, w ich treść nie ingerowano, nie były przerabiane.

Sąd za wiarygodne uznał zeznania świadków i stron, gdyż wzajemnie się uzupełniały – stan faktyczny sprawy nie był sporny odnośnie zawarcia ustnej umowy i dostarczenia przez powoda 30,5 tony pszenicy. Bezsporną okolicznością była również cena wyjściowa za 1 tonę pszenicy na jaką się strony umówiły: 970 zł za tonę. Powód przyznał, że nie wywiązał się z umowy, gdyż nie dostarczył pszenicy w ilości wcześniej umówionej. Natomiast pozwany przyznając, że nie zapłacił ceny w wysokości umówionej powołał się na złą jakość dostarczonego towaru. Przesłuchani świadkowie potwierdzili fakt przywiezienia zboża przez powoda oraz pobrania próbek z tego towaru. Sposób pobrania próbek oraz zabezpieczenia ich i przebadania został szczegółowo sprawdzony przez biegłego z zakresu rolnictwa. Biegły W. N. potwierdził, że zatrudnieni przez pozwanego pracownicy posiadają odpowiednie kwalifikacje, a ponadto zabezpieczone próbki pozwoliły na ustalenie jakości surowca dostarczonego przez powoda.

Twierdzenie strony pozwanej odnośnie złego stanu surowca znalazło potwierdzenie w opinii biegłego z zakresu rolnictwa W. N.. Sąd uwzględnił opinię biegłego W. N.. Sporządzona dla potrzeb niniejszej sprawy opinia biegłego zasługiwała na walor wiarygodności, gdyż sporządzona została przez osobę dysponującą odpowiednią wiedzą, poprzedzona analizą dokumentów. Opinię sporządzono w sposób rzeczowy i merytorycznie poprawny.

Sąd zważył co następuje:

W niniejszej sprawie powód działając jako osoba prowadząca działalność rolniczą sprzedał pozwanemu pszenicę z istotnymi wadami fizycznymi, które nie pozwalały na wyprodukowanie z niej mąki. Dostarczone przez powoda zboże było przeciętnej jakości. Zboże nadawało się jako komponent do pasz treściwych i otrębów pszennych. Pszenica nie nadawała się do produkcji mąk pszennych

W myśl art. 535 k.c. przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę.

Z art. 560. § 1 k.c. wynika, że jeżeli rzecz sprzedana ma wadę, kupujący może złożyć oświadczenie o obniżeniu ceny albo odstąpieniu od umowy, chyba że sprzedawca niezwłocznie i bez nadmiernych niedogodności dla kupującego wymieni rzecz wadliwą na wolną od wad albo wadę usunie. Zgodnie z art. 560 § 3 k.c. obniżona cena powinna pozostawać w takiej proporcji do ceny wynikającej z umowy, w jakiej wartość rzeczy z wadą pozostaje do wartości rzeczy bez wady.

W tym miejscu należy wskazać, iż wada fizyczna występuje wtedy, gdy wartość lub użyteczność rzeczy została zmniejszona, biorąc pod uwagę cel oznaczony w umowie albo wynikający z okoliczności lub z przeznaczenia rzeczy, jak również, jeżeli rzecz nie ma właściwości, o których istnieniu sprzedawca zapewnił kupującego, lub rzecz została kupującemu wydana w stanie niezupełnym. O wadzie można mówić wtedy, gdy stan rzeczy będzie powodował zmniejszone doznania estetyczne kupującego, czy będzie posiadał niższe walory użytkowe (art. 556 § 1 k.c.). Decyduje zatem kryterium funkcjonalne, obejmujące przeznaczenie rzeczy i jej użyteczność, któremu należy przyznać znaczenie pierwszorzędne, a nie kryterium normatywno-techniczne. O ile zatem kupujący nie może używać rzeczy zgodnie z przeznaczeniem, to mamy do czynienia z wadliwością rzeczy, nawet gdyby odpowiadała ona normom technicznym (A. Szpunar, glosa do wyroku SA z 28 sierpnia 1996 r., I ACr 250/96).

Art. 560 k.c. nie definiuje pojęcia wady, natomiast wskazuje na przesłanki skutecznego odstąpienia od umowy sprzedaży, posługując się jedynie terminem wada. Odwołując się zatem do słownikowego pojęcia wady należy wskazać,

iż wadą jest pewien brak, uszkodzenie przedmiotu, które obniża jego wartość. Jest to zatem coś co tkwi wewnątrz rzeczy, w jej konstrukcji bądź w niej samej, a co zarazem wpływa na obniżenie jej użyteczności.

Na rynku skupowym produktów rolnych nie obowiązują ceny urzędowe, a więc producent płodów rolnych może dowolnie wybrać zakład prowadzący skup. Jednakże dla każdego produktu rolnego obowiązują normy jakościowe surowca, które mają wpływ na ustaloną cenę. Po dostarczeniu zboża pobierany są jego próbki w celu ustalenia parametrów. Po ocenie laboratoryjnej ustalana jest cena zboża – odpowiednia do jego jakości. Umówiona cena przed badaniem laboratoryjnym jest ceną wyjściową, która może ulec zmianie po zapoznaniu się z dostarczonym towarem i jego analizą laboratoryjną. Dostarczone przez powoda zboże było przeciętnej jakości. Zboże nadawało się jako komponent do pasz treściwych i otrębów pszennych. Pszenica nie nadawała się do produkcji mąk pszennych. Za 30,5 ton pszenicy powód żądał kwoty po 970 zł za tonę, a licząc łącznie z VAT 31064,25 zł. Pozwany zapłacił powodowi kwotę 28014 zł co daje kwotę 918,49 zł za tonę. W 2012r. firma pozwanego wypłacała rolnikom średnio po 890 zł za 1 tonę pszenicy. Tym samym cena zapłacona powodowi za dostarczoną przez niego pszenicę była wyższa od średniej i dlatego nie można uznać, iż powód doznał szkody przez uzyskanie ceny niższej od ustalonej jako wyjściowa, w sytuacji gdy dostarczone przez niego zboże nie było w pełni wartościowe.

Do przesłanek odpowiedzialności deliktowej należą: zdarzenie, z którym system prawny wiąże odpowiedzialność na określonej zasadzie, szkoda i związek przyczynowy między owym zdarzeniem a szkodą. W okolicznościach faktycznych rozpoznawanej sprawy brak jest związku przyczynowo-skutkowego wymaganego dla powstania odpowiedzialności odszkodowawczej. Powód dostarczył surowiec o niższej jakości od umówionego, czego konsekwencją było obniżenie ceny. Jednakże wypłacone odszkodowanie odpowiadało faktycznej wartości dostarczonego zboża i tym samym brak jest podstaw do uwzględnienia żądania powoda.

O kosztach procesu Sąd orzekł w pkt II wyroku zgodnie z zasadą wyrażoną w trybie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c.

Zgodnie z treścią art. 98 § 1 i 3 strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Powód w całości przegrał niniejszą sprawę, wobec tego zasadnym było obciążanie go całością kosztów, na którą to złożyły się: 2099,32 zł wynagrodzenia biegłego sądowego (1992,41 zł - wynagrodzenie za sporządzenie opinii głównej pokryte z zaliczki wpłaconej przez pozwanego, 106,91 zł - wynagrodzenie za sporządzenie opinii uzupełniającej wypłacone z sum budżetowych), koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika pozwanego w wysokości 600,00 zł ustalone stosownie do przepisu § 6 ust 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2002 nr 163 poz. 1348 z późn. zm.) oraz 17,00 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Obowiązek poniesienia kosztów postępowania związanych z udziałem w sprawie oznacza, że uczestnik ponosi koszty nie tylko tych czynności, które sam dokonał, ale i tych, które są niezbędne do celowego dochodzenia praw i do celowej obrony. Należy brać pod uwagę specyfikę poszczególnych spraw, które mogą uzasadniać uznanie za koszty niezbędne również te, które w danej sprawie poniesione być muszą (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 lipca 1987 r., III CZP 37/87, OSNC 1988, nr 10, poz. 138). Do takich kosztów w niniejszej sprawie należy zaliczyć wydatki związane z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego. Sąd zlecił biegłemu W. N. sporządzenie opinii, wydatkując na ten cel kwotę 1992,41 zł z zaliczki wpłaconej przez pozwanego oraz 106,91 zł z sum budżetowych. Zgodnie z art. 83 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010r. nr 90 poz. 594) jeżeli przepisy ustawy przewidują obowiązek działania i dokonywania czynności połączonej z wydatkami z urzędu, sąd zarządzi wykonanie tej czynności, a kwotę potrzebną na ich pokrycie wykląda tymczasowo Skarb Państwa. Dotyczy to także dopuszczenia i przeprowadzenia przez sąd z urzędu dowodu niewskazanego przez stronę. Na podstawie art 83 ust. 2 ustawy w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb

Państwa wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113. Na podstawie art. 113 ust 1 i ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.10.90.594 j.t.) Sąd obciążył powoda kosztami sądowymi związanymi ze sporządzeniem uzupełniającej opinii przez biegłego, z uwagi na wynik procesu.

Z tych względów Sąd orzekł jak w wyroku.

(...)